

SKOLETIME OM MALAWI-PROSJEKT

GUIDE TIL LÆREREN

KIRKENS NØDHJELP
actalliance

KJÆRE LÆRER!

Vi i Kirkens Nødhjelp setter enormt stor pris på ditt og skolens engasjement for vårt arbeid. På vår side ønsker vi å bidra til at både elevene og dere lærere får så stort utbytte av samarbeidet som mulig. Derfor har vi forsøkt å samle noen verktøy i form av filmer og en PowerPoint-presentasjon som du kan benytte i den grad du finner det nyttig. Her får du litt bakgrunnsinformasjon og forslag til ulike aktiviteter.

Hver bolk angir hvilket fag den er beregnet på, beregnet tidsbruk og henvisning til eventuelle ressurser som film eller PowerPoint-presentasjon.

1. FAKTA OM MALAWI

Tema Fakta om Malawi

 Ca. 20 min.

 Powerpoint-presentasjon om Malawi

Denne presentasjonen skal gjøre elevene bedre kjent med Malawi – ikke bare som utviklingsland.

Slide 1–2: Landinfo

Her kan du be alle elevene om å finne hver sin faktaopplysning om landet og dele med resten av klassen. Alternativt kan du gå gjennom de viktigste faktaene eller høre om noen vet svaret:

Hovedstad	Lilongwe
Befolkning	21 millioner
Areal	118 480 km ²
Språk	Engelsk (offisielt språk), chicewa (offisielt språk), chinyanja – totalt 12 språk (hvorav noen regnes som dialekter)
Religion	33,5 % protestanter, 17,2 % romersk-katolske, 26,6 % andre kristne, 13,8 % muslimer, 1,1 % tradisjonalist, 5,6 % andre, 2,1 % ikke-religiøse

Du kan finne flere [fakta om Malawi på CIA World Factbook](#).

Slide 3: Historie

Det finnes spor etter mennesker i dagens Malawi fra mer enn 50 000 år tilbake. Omkring 1500-tallet dannet befolkningsgrupper omkring Malawisjøen et rike, et storsamfunn under navnet Maravi, som lå på tvers av de nåværende grensene til Malawi, Mosambik og Zambia. I 1907 ble Malawi kolonialisert

av britene og fikk tildelt navnet Nyasaland. Kampen for selvstendighet begynte for alvor i 1944 med etableringen av *Nyasland African congress (NAC)*, som kjempet for jordreform, stemmerett og selvstyre. Malawi fikk selvstyre i 1963 og selvstendighet den 6. juli 1964.

Du kan lese mer om [Malawis historie på Store norske leksikon](#).

Slide 4: Hastings Kamuzu Banda

Hastings Kamuzu Banda var en malawisk politiker. Han var Malawis statsminister fra 1963–1966, og president fra 1966–1994. Banda ledet det eneste tillatte partiet, Malawi Congress party (MCP), med jernhånd. I 1970 gjorde MCP Banda til partiets president på livstid. I 1971 ble han president på livstid i selve Malawi. En persondyrkelse oppsto omkring ham i massemedia og ellers i samfunnet ble sanger sunget og danser danset til hans ære. Banda var en kjent antikommunistisk leder i Afrika og fikk støtte fra vestblokken i den kalde krigen. Han støttet generelt kvinners rettigheter, forbedret landes infrastruktur og opprettholdt så vidt et godt utdanningssystem i forhold til andre afrikanske land. Han ledet imidlertid et av de mest undertrykkende regimene i Afrika, en tid da politiske motstandere regelmessig ble torturert og drept. I 1993, etter økende innenlandsk og internasjonalt press, gikk han med på å avholde en folkeavstemning som gjorde slutt på ett partisystemet. Kort tid etter

gjorde en spesialforsamling slutt på hans livsvarige presidentperiode og fratok ham de fleste av hans fullmakter. Banda stilte som presidentkandidat i det demokratiske valget som fulgte, men ble nedstemt. Han døde i Sør-Afrika 25. november 1997. Til tross for at store deler av Bandas regjeringstid var preget av terror og overgrep nyter han allmenn respekt som Malawis «landsfader».

Du kan lese mer om Hastings Kamuzu Banda på [Wikipedia](#) og [Store norske leksikon](#).

Slide 5: Jordbruk

Malawi er et av Afrikas minst utviklede land, med utbredt fattigdom og store sosiale og økonomiske problemer. Landet har svak næringsstruktur og få eksportvarer. Kostbar import beslaglegger store ressurser og bidrar til valutaproblemer og høye priser på basale produkter. Malawi har fruktbar jord og har perioder kunnet øke eksporten fra jordbruk. Stor regnavhengighet og ensidig dyrking gjør imidlertid jordbruket sårbar overfor endring i klima og priser på eksportmarkedet.

Slide 6: Lake Malawi National Park

Nasjonalparken ble listet opp i verdensarvlisten 1984 og ligger i den sørlige enden av den store Malawisjøen og har en global betydning for bevaring av biologisk mangfold, særlig på grunn av fiskemangfoldet.

Lake Malawi National Park ble opprettet av Malawis regjering i 1980 som den første ferskvannsnasjonalparken under vann i verden, og ligger i den sørlige enden av Malawisjøen. Hovedformålet var å bevare et utvalg av

Malawisjøens biomangfold. Med referanse til de små, fargesterke ciklidene tilapine som lokalt kalles mbuna. Malawisjøen er av global betydning for bevaring av biologisk mangfold, særlig på grunn av fiskemangfoldet. Parken regnes som en egen biogeografisk provins med anslagsvis opptil 1000 fiskearter, hvorav halvparten ikke finnes noe annet sted i verden. Alle unntatt 5 av de over 350 artene er endemiske, som vil si et avgrenset geografisk område.

Les mer om [Lake Malawi National Park](#).

Slide 7: Netball

Nettball ligner på basketball, slev om reglene, utstyret og antall spillere på banen er annerledes. Det er ingen dribling, ingen løping med ballen, 7 spillere, ballen sendes innen 3 sekunder og ballen og kurven er litt mindre.

Netball spilles av mer enn 20 millioner mennesker i over 80 land verden over, og er mest populært i Commonwealth-landene (Samveldet av nasjoner som består av 56 stater og 2,5 milliarder innbyggere. De fleste av medlemsland er tidligere britiske kolonier). De spilles hovedsakelig av kvinner, men det er ingen grunn til at netball ikke kan spilles med blandede lag, og stadig flere gutter og menn er med.

I 2023 deltok Malawis landslag, også kalt «The Queens», i VM i nettball i Cape Town og kom på 7 plass. Joyce Mvula var lagets beste målscorer, og den fjerde beste totalt i turneringen, med 194 mål.

Les mer om [netball på Wikipedia](#)

2. ÅRSAKER TIL FATTIGDOM

- Tema** Global ulikhet
- Ca. 10 min.
- Film om ulikhet

Denne filmen kan danne utgangspunktet for en diskusjon om årsakene til fattigdom i verden, og mer spesifikt Malawi. Elevene kan gjerne inviteres til å reflektere rundt ulik fordeling, og om hva som gjør at vi er rike og andre er fattige. Her noen fakta som kan knytte Malawi til denne diskusjonen

BNP (PPP)	15. 633,86 NOK pr. innbygger (Norge: 719. 003,24 NOK)
Fattigdom	51,5 % lever under den nasjonale fattigdomsgrensen.

Les mer om [Malawis økonomi på FN-sambandet](#).

Levekår	0,512 HDI; nr. 169 i verden (Norge: 0,961 HDI; nr. 2 i verden)
----------------	---

- Tema** Ulikhet og vann
Ca. 10 min.
Film om ulikhet og vann

I denne filmen utdypes temaet ulikhet med fokus på tilgang til rent vann. Her er noen fakta som kan knytte Malawi til denne diskusjonen:

Vann	82 % mangler tilgang til en trygg vannkilde (rent vann)
Sanitær	74 % mangler tilgang til trygge toalett

3. OM PROSJEKTET/TEMATIKKEN/LANDET

- Tema** Mat og ernæring
Ca. 2 x 45 min.
Ressurs Beskrivelse av Malawi-prosjektet

Forberedelse: Det er opp til deg som lærer hvorvidt elevene har fått kjennskap til Kirkens Nødhjelps arbeid i Malawi knyttet til ernæring. Hvis de ikke har kjennskap til det, må de få tilgang til kildemateriell som sier noe om mat og ernæring i Malawi.

Underernæring og feilernæring med undervektighet som et resultat, er et problem over hele Malawi. Dette fører igjen til at 37 prosent av Malawiske barn er kortere enn deres alder skulle tilsi. WFP (World Food Programme) rapporterer at bare 8 prosent av alle barn i alderen 6-23 måneder har et akseptabelt kosthold

Les mer om [Malawi og ernæring](#)

Oppgaven: Elevene kan jobbe sammen to og to og finne ut av hva slags mat/ernæring som er helt nødvendig for at et barn skal vokse og bli stor og strek.

Har dere tilgang på et skolekjøkken eller liknede, kan elevene lage maisgrøt.

Malawis viktigste matvare er mais. Denne kan tilberedes på mange ulike måter, blant annet kan man lage grøt av maismel. Grøten skal være ganske tykk, og spises i Malawi som en selvstendig rett, men kan også spises med kjøtt, grønnsaker eller linser.

Ingredienser til 2 personer

- 4 dl maismel
- 4 dl vann
- litt salt

Fremgangsmåte

Kok opp vannet i en kjele. Tilsett mel og salt. Rør godt til blandingen blir jevn, 5-10 minutter. Hvis grøten setter seg fast i bunnen av kjelen, tilsett litt mer vann.

Kompetansemål fra læreplanen som kan dekkes av denne oppgaven:

- Utforske aktuelle lokale, nasjonale eller globale problem og drøfte ulike løsningsforslag muntlig og skriftlig med presis bruk av fagbegrep
- Diskutere sammenhenger mellom styreform, rettsstat og menneskerettigheter
- Definere begrepet globalisering og vurdere ulike konsekvenser av globalisering
- Finne eksempler på ulike typer konflikter og menneskerettsbrudd og drøfte hva FN og andre internasjonale aktører kan gjøre
- Gjøre rede for ulike forklaringer på hvorfor det finnes fattige og rike land, og diskutere tiltak for å redusere fattigdommen i verden.